

ЕКОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА ТА ПРАВО

Інформаційно-аналітичний огляд

Щоб отримувати огляди, надішліть листа з текстом
"отримувати weeklyupdates" на адресу office@rac.org.ua
Архів оглядів: <http://www.rac.org.ua/oglyad/informatsiyno-analitychnyy-oglyad>
© Ресурсно-аналітичний огляд "Суспільство і довкілля"

АКЦЕНТИ

ЕКОЛОГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ УРЯДУ НА 2019 РІК

План пріоритетних дій Уряду на 2019 рік, який був прийнятий ще 18 грудня минулого року на виконання Середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року, 20 березня 2019 року врешті було [оприлюднено](#) на сайті КМУ. У 2019 році Уряд планує зробити 558 кроків, 40 з яких Мінприроди має здійснити самостійно або ж спільно з іншими ЦОВВ.

Важливими здобутками, серед іншого, цього року мають стати прийняття Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року, створення Державної природоохоронної служби, перегляд державної морської природоохоронної політики, продовжуватимуться роботи в зоні відчуження. Низка заходів має сприяти комплексному вирішенню проблем із побутовими відходами. Так, Мінприроди має розробити та подати до ВРУ 5 законопроектів у сфері поводження з відходами, окрім цього має бути створено центральний орган виконавчої влади з питань управління відходами. Також Уряд планує

подати законопроект про Смарагдову мережу, продовжуватиме формування мережі природних територій шляхом створення нових територій ПЗФ.

Уже зараз можна говорити про успішне виконання деяких кроків Плану, зокрема, [схвалено](#) Національну стратегію управління відходами до 2030 року, [стартували](#) електронні торги із продажу спецдозволів на користування надр, [запрацював](#) європейський порядок здійснення державного моніторингу вод.

На виконання урядового Плану пріоритетних дій Мінприроди [затвердило](#) власний План пріоритетних дій та заходів на 2019 рік. Він є більший, адже містить не лише пріоритети Уряду, а також додаткові заходи (пропозиції) та заходи в рамках спільної діяльності з Командою підтримки реформ і Громадською радою Мінприроди. Цей План включає 87 заходів і був оприлюднений ще 20 лютого 2019 року.

ПЕРШІ КРОКИ ДО ЗЕЛЕНОГО ПОРЯДКУ ДЕННОГО ДЛЯ УКРАЇНИ

Міжфракційне об'єднання «Зелена енергія змін» 19 березня 2019 року організувало [круглий стіл](#) «Зелений порядок денний для України до 2030 року». У ході заходу народні депутати представили та запропонували до обговорення своє бачення складових наскрізної, міжсекторальної політики розвитку, направленої на забезпечення сталого зеленого розвитку України та вирішення екологічних проблем.

Як зазначив Олексій Рябчин, фракція ВО «Батьківщина», у всьому світі питання довкілля та протидії зміні клімату є у пріоритеті для всіх політичних сил. В українському політичному дискурсі такі питання також згадуються, але узагальнено, без конкретизації, яким чином досягатимуться ті, чи інші цілі.

Зелений порядок денний, що пропонується, – це 10 пріоритетних сфер, які мають бути обов'язково присутні в програмах та бачен-

нях всіх політичних сил. А саме: перехід до зеленої економіки, розвиток відновлюваної енергетики, ефективне управління відходами, охорона довкілля, боротьба зі зміною клімату, максимальна енергоефективність та енергозбереження, зелені міста, сталий розвиток сільських громад, чистий і безпечний транспорт, а також якість і тривалість життя. До 5 квітня (включно) автори збирають зауваження та пропозиції до [тексту](#) документу.

Втім, окреслення зеленого порядку денного – це лише перший крок на шляху до підвищення пріоритету екологічних питань в Україні. Наступними мають бути адвокація на рівні політичних сил, популяризація серед населення, в т.ч. шляхом включення до переліку топ-питань у медіа-просторі, а також контроль за реалізацією. Усі ці етапи потребують спільних зусиль парламенту, уряду, громадськості, бізнесу та інших зацікавлених осіб.

ЦИФРА МІСЯЦЯ

Близько

20
ТОНН

**батареєнок,
які зібрали у Львові,
утилізують у Польщі**

Джерело: [Львівська міська рада](#)

ВИБОРИ ПРЕЗИДЕНТА 2019: ЧИ МОЖЕ МАТИ УКРАЇНА ЗЕЛЕНЕ МАЙБУТНЄ?

Починаючи з січня 2019 року ми моніторили передвиборні програми та дискурс передвиборчої кампанії на наявність в ній зеленого порядку денного. Ми ставили перед собою завдання не визначити, хто з кандидатів "зеленіший", а виявити основні екологічні питання, визначити тенденції та зрозуміти, чи може Україна найближчим часом мати не лише проєвропейський, а й зелений напрямок розвитку.

Якщо говорити виключно мовою статистики, то картина виглядає не так вже й погано – 64% передвиборних програм мають зелені питання, що на 25% більше ніж на президентських виборах 2014 року. Проте, якщо подивитись на якість програм та положень, які пропонують кандидати, то розуміємо, що до ідеалу ще дуже й дуже далеко – програми не спрямовані на майбутнє, а швидше на подолання існуючих загроз, багато програм має небезпечні для довкілля практики (збільшення видобутку власного газу, нафти, розвиток деревообробної галузі, створення великих аграрних компаній, спрощена процедура та ціна розмитнення автомобілів тощо), багато положень щодо зелених питань сформульовані у формі гасел та з ознаками популізму.

Відображення зеленого порядку денного у передвиборних програмах кандидатів на пост Президента України (2019)

У 2019 році зелений порядок денний у передвиборних програмах кандидатів формується за рахунок питань сталої і відновлювальної енергетики та енергоефективності. Це й не дивно, беручи до уваги реалії сьогодення, – гострота питання енергетичної незалежності та високі тарифи для населення однозначно вплинули на високий рейтинг цих питань у порядку денному. З природоохоронних питань, які піднімають кандидати, можна виділити проблеми чистої води та збереження лісів, поводження з відходами.

Насторожує також той факт, що передвиборчий дискурс щодо зелених питань далекий від сучасних світових тенденцій у цій сфері. Жодна з програм, розміщених на сайт ЦВК, не оперує такими поняттями як зміна клімату, циркулярна економіка, ієрархія поводження з відходами. Трохи відрізняється ситуація, якщо ми беремо розширені програми кандидатів чи їхні виступи, проте не настільки кардинально, щоб стати трендом.

На жаль, під час передвиборчого дискурсу ми помітили ігнорування зеленого порядку денного не лише кандидатами, але й іншими учасниками політичного процесу: журналісти та ведучі політичних програм практично не піднімають зелених питань, а політичні оглядачі та експерти не включають їх до своїх досліджень чи моніторингів. Варто у цьому контексті відзначити [ініціативу громадських організацій](#) із виявлення екологічної складової у баченні кандидатів, завдяки якій низка кандидатів у Президенти публічно дали відповіді на поставлені екологічні питання, а, можливо, й вперше задумались на екологічними проблемами.

На нашу думку, Президент повинен демонструвати лідерство та стратегічне бачення зеленого розвитку країни. Тільки тоді країна отримає шанс бути "зеленою", прогресивною, з високими показниками екологічної якості життя громадян.

ЦИТАТА МІСЯЦЯ

«... Міністерство буде ініціювати включення нової Директиви [щодо зменшення впливу деяких пластикових виробів на довкілля] до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. До того моменту бачу виходом обмежувати на побутовому рівні використання пластику. Обмежувати самим і закликати інших це робити.»

Остап Семерак, Міністр екології та природних ресурсів України

ПОДІЯ МІСЯЦЯ

29 березня 2019 року

Президент підписав Стратегію екологічної політики України до 2030 року